

نقدی بر اظهارات اخیر جمیله علم‌الهدی با طرح یک پرسش: جایگاه زنان در ایران کجای نمودار بین‌المللی است؟

رویای رهبری جهان داریم و در کار خود وامانده‌ایم

سعدیه علیپور

چندی پیش یک فعال حوزه بهداشت و درمان در انتقاد از مشکلات عدیده این حوزه خطاب به مسئولان گفته بود: «شهروندی که صبح تا شام گرفتار بیمارستان و تهیه دارو است، وقتی از مقامی می‌شود که کشور در حال توسعه است و چیزی نمانده به قله برسد! برافروخته می‌شود». این برافروختگی مورد اشاره‌ی حمیدسوری، اپیدمیولوژیست و مدرس دانشگاه، صدمه‌ای است که به حوزه درمان ختم نمی‌شود. این روزها لاف‌گزاران، یکی از اصول مدیریتی است که چنان اشاعه یافته که اساساً ماهیت برخی از افراد را بدون وجود آن در عرصه عمومی نمی‌توان تصور شد.

شاید نمونه این اشارت، اظهارات اخیر جمیله علم‌الهدی است. همسر رئیس جمهوری که هر چند خود را بانسوی اول نمی‌داند، اما برای صاحب نامی تلاش فراوان می‌نماید. آن هم از مسیر ذکر شده. او اخیراً در نشست‌های دانشگاه علامه طباطبایی گفت که «ما به مرحله‌ای رسیده‌ایم که در گام دوم انقلاب نیاز به معرفی الگو به جهان داریم. باید از مرحله فعال بودن عبور و در شروع گام دوم انقلاب جهان را رهبری کنیم. ما به عنوان الگو باید رهبری زنان جهان را به دست بگیریم».

در واکنش به این اظهارات برخی صاحب‌نظران از ردیف کردن «باید» بدون آنکه به چرای چگونگی آن پرداخته شود، انتقاد کرده و این ادبیات را از ویژگی‌های سیاستمداران ناتوان دانستند. برای برخی از منتقدان نیز این پرسش مطرح است که وضعیت زنان در ایران در سال‌های اخیر چگونه مدیریت شده که حالا برخی داعیه‌دار رهبری زنان جهانند؟

وضعیت‌شکننده زنان ایران

جمیله علم‌الهدی، همسر رئیس‌جمهور، در حالی سخن از رهبری زنان جهان به میان آورد

در ایران و همچنین وضعیت خشونت علیه زنان از موارد دیگری است که موقعیت زنان را در جامعه ایرانی سخت‌شکننده می‌کند.

فقر، منشا خشونت علیه زنان

هر چند همسر رئیس‌جمهوری که خود به عنوان «دبیر شورای تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور»، «رئیس پژوهشکده مطالعات بنیادین علم و فناوری» و عضو «هیأت علمی دانشگاه شهید بهشتی» مشغول به کار است، چندان اعتقادی به اشتغال زنان ندارد و چند ماه پیش در گفت‌وگو با یک نشریه آمریکایی، گفت که «مردان در ایران ترجیح می‌دهند از همسر خود نخواهند که کار کند یا پولی به خانه بیاورد» و «اساساً زنان ایرانی مشکلی ندارند؛ حقوق لازم بر خور دارند» اما گاهی به آمار خشونت علیه زنان در ایران که بخش عمده‌ای از آن به دلیل مشکلات اقتصادی و وابستگی مالی آنان

برخی از منتقدان بر این باورند که حاکمیت در بخش کاهش خشونت، بیکاری، کودک‌همسری، ترک تحصیل، مشارکت سیاسی زنان و... چه کرده است که حالا برخی داعیه‌دار رهبری زنان شده‌اند؟

گذشته می‌لادی، از هر ۱۰۰ زن ایرانی در سن اشتغال، ۱۶ نفر در بازار کار فعال بوده است. این رقم در کشور آذربایجان و ترکیه به ترتیب برابر با ۶۴ و ۳۴ نفر است.

هر چند علم‌الهدی این آمار را از ضعف مدیران کشور نمی‌داند و به فرهنگ ایرانی می‌چسباند؛ اما بسیاری از صاحب‌نظران معتقدند، این مشارکت پایین به معنای فقر و فقر به معنای بیشتر در معرض خشونت بودن تفسیر می‌شود. در این باره محمدحادی جعفرپور، وکیل دادگستری معتقد است: «فقر، تبعیض طبقاتی، فساد سیستماتیک در بدنه‌ی حکومت، عدم توجه به تأمین حداقل رفاه اجتماعی مانند نبود شرایط تأمین مسکن، اشتغال، ازدواج، تحصیل رایگان، مضیق کردن دایره آزادی‌های عمومی و سیاسی و... از جمله عوامل قابل توجه در شناسایی علل وقوع خشونت در بدنه‌ی جامعه است».

در این میان جامعه ایران در حالی با شیب تندی به سمت سالمندی در حرکت است که گفته می‌شود تا چند سال آینده، جمعیت زنان سالمند چهار برابر مردان خواهد شد. آمار دیگری که اگر آن را در کنار اشتغال اندک زنان و کاهش نرخ ازدواج آنها بگذاریم، تصویر خوبی از آینده زنان سالمند ارائه نمی‌دهد. زنان سالمندی که در کمترین امکانات رفاهی و بهداشتی و درمانی در معرض خشونت و فقر قرار دارند.

زنان در اس‌هرم خشونت‌دیدی

جمیله علم‌الهدی همچنین معتقد است زنان در ایران مورد حمایت خانواده هستند و از حقوقشان به تمامی برخوردارند که این بار نیز نگاهی به نمودار خشونت علیه زنان، ناقص سخنان اوست.

در چند سال اخیر، اخبار خشونت، همسرکشی و قتل‌های ناموسی در کشور ما پر شمار و واکنش برانگیز بوده و این خشونت‌ها اغلب از سوی پدر، همسر یا برادر رخ داده است. در این میان نه قانونی برای حمایت تصویب شده و نه حکمی که از شدت خشونت‌های اینچنینی علیه زنان بکاهد. نمونه این خشونت ماجرای قتل مونا حیدری کودک‌همسر ۱۷ ساله اهوازی به دست همسرش بود که حتی سسر بر پدها را در شهر چرخاند. قتلی که جزای سنگینی برای عاملینش نداشت. رومی‌مانه دختر ۱۴ ساله تالشی بود که توسط پدرش سلاخی شد. او هم مجازاتی سنگین بابت

این جنایت و شوکی که به شهروندان وارد آورد، دریافت نکرد.

نگاهی به اخبار نشان می‌دهد که این روزها خودسوزی، قتل و خشونت‌هایی از این دست بالا رفته و بسیاری از کارشناسان، این افزایش آمار را در درجه اول زیر سایه نگاه سیاستمدارانی می‌دانند که اساساً زنان را به مثابه بخشی از دارایی مردان تلقی و قابل شدن حقوقی همسنگ آنها را نتیجه استعمار فکری غرب قلمداد می‌کنند.

بیش از ۱۱ سال از تدوین لایحه «حفظ کرامت و حمایت از زنان در برابر خشونت» در معاونت امور زنان و خانواده می‌گذرد و حتی بهار دوسال پیش هم در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد. با این حال هیچ خبری از تصویب آن شنیده نمی‌شود.

به این آمار تاسف‌برانگیز که ذکر آن رفت، می‌توان رشد ترک تحصیل دختران به دلیل فقر، کودک‌همسری، پایین آمدن مشارکت سیاسی زنان و دهها مورد دیگر را هم اضافه کرد. در کنار همه اینها قوانینی است که هر روز سعی دارد حضور زنانی که به شکل دلخواه حاکمیت و آطور که جمیله علم‌الهدی در گفت‌وگوهایش برای رسانه‌های خارجی تصویر می‌کند؛ نیستند را محدود و محدودتر کند. اینجاست که سخنان همسر رئیس‌جمهور مبنی بر اینکه «ما به عنوان الگو باید رهبری زنان جهان بشویم»، بسیاری از زنان را در ایران برافروخته‌تر از همیشه می‌کند.

بیان

آمریکادار جریان گفت‌وگو با وزیر جنگ اسرائیل بر حمایت و پشتیبانی از او بود. جنگ غزه و اهمیت ممانعت از تشدید تنش منطقه‌ای تأکید کرد. آمار روز گذشته (چهارشنبه) نشریه میدل ایست مانیتور با تحلیل مواضع اخیر دولت آمریکا؛ قصد واشنگتن برای ادامه عرضه تسلیحاتی شامل موشک‌های هدایت‌شونده و مهمات توپخانه به اسرائیل نوشت. از سوی دیگری منبع نظامی سوریه در شب‌نامه اعلام کرد که اسرائیل با دو فروند موشک از سمت جولان اشغالی، نقاطی در اطراف شهر دمشق را هدف قرار داده است. این روند به خوبی نشان می‌دهد که اسرائیل احتمالاً پس از پایان آتش‌بس و تبادل اسرا به دنبال آن خواهد بود که بتواند با قدرت بیشتری وارد میدان شود و علیه غزه جهنم دیگری برپا کند.

می‌دانند که اگر جنگ در غزه به صلح تبدیل شود، بدون شک فرآیند محاکمه آغاز خواهد شد و این به معنای سقوط کابینه‌ای است که تا همین چند هفته پیش دالما در کرانه باختری، مسجدا لقصی و حتی اردوگاه جنین مشغول سرکوب فلسطینی‌ها بودند و حالاً در موضع ضعف قرار دارند. این جماعت حلاله دنبال دستاوردهای دست‌نشانده در این میان بر ادامه جنگ در غزه حتی پس از تبادل اسرا تأکید دارند. بدون شک آنها نمی‌خواهند از موضع خونریزی و بربریت خود عقب‌نشینی کنند اما باید دانست که تشدید ادیکالیسم از سوی کابینه فعلی اسرائیل، چندان به نفع آمریکانیست اما واشنگتن نمی‌تواند از طعم شیرین فروش تسلیحات به این سادگی گذر کند. در این راستا اگر چه لوید استین، وزیر دفاع

کابینه اسرائیل به رغم توافق بر سر آتش‌بس، به ادامه جنگ پس از تبادل اسرا تأکید دارد؛

تجدید خونریزی، پروژه جدید راستگراها علیه غزه

فرهاد گلزاری

اظهارات خود گفت که در ازای هر یک اسیر اسرائیلی در نزد ما سه اسیر فلسطینی از زندان‌های اسرائیل آزاد خواهند شد. ما زندان نداریم و اسرای موجود در نزد مادر منازل فلسطینی‌ها هستند و به همین دلیل هنگام بمباران خانه‌ها، اسرا کشته شدند. همه اسرای فلسطینی در زندان‌های اسرائیل آزاد خواهند شد و ما آماده برقراری آتش‌بس و تبادل اسرا هستیم. از سوی دیگر ابلی کوهن، وزیر امور خارجه اسرائیل هم در روز (چهارشنبه ۲۲ نوامبر) در گفت‌وگو با رادیو ارتش و بدون اشاره به زمانی مشخص، گفت که (پنجشنبه) آزادی و تبادل اولین گروه از گروه‌های اسیر اسرائیلی آغاز خواهد شد. کوهن درباره توافق آتش‌بس بشردوستانه با جنبش حماس در نوار غزه اذعان کرد که این یک آتش‌بس دائمی نیست، بلکه یک آتش‌بس ۴ روزه با هدف آزادی رده‌شدگان ماست. در همین راستا کابینه اسرائیل ضمن اعلام موافقت با معامله تبادل اسرا با جنبش حماس، صبح دیروز (چهارشنبه) با صدور بیانیه‌ای بر پایبندی خود نسبت به بازگشت همه اسرای اسرائیلی تأکید کرد. در ادامه این بیانیه آمده است که کابینه اسرائیل سه‌شنبه شب با طرح کلی اولین مرحله از تبادل اسرا موافقت کرد که بر اساس آن طی چهار روز دستکم ۵۰ زن و کودک

اسیر اسرائیلی آزاد می‌شوند و در این چهار روز آتش‌بس موقت برقرار خواهد بود. همچنین کابینه تحت رهبری نتانیاهو اعلام کرد که با آزادی هر ۱۰ اسیر بیشتر، یک روز به مدت زمان آتش‌بس افزوده خواهد شد. در این میان بخشی از بیانیه مذکور به نوعی نشان از وجود ضدیت با روند فعلی و اصرار بر جنگ‌دار، به گونه‌ای که در بخشی از این بیانیه آمده است که «کابینه، ارتش و نیروهای امنیتی تا زمان بازگرداندن همه اسرا انبوهی حماس و تضمین عدم هرگونه تهدید مجدد علیه اسرائیل از سوی نوار غزه، جنگ را ادامه می‌دهند». این مدل از مواضعی که تل‌آویو بر اصرار داشته و دارد، نشان می‌دهد که هنوز هم هیچ آینده روشنی در مورد غزه وجود ندارد و اساساً مشخص نیست که قرار است چه اتفاقی در این میان رخ دهد.

باز هم جنگ؟!

آنچه در این میان مهم به نظر می‌رسد گزارش روزنامه «یدیعوت آحارونوت» از جلسه کابینه اسرائیل در خصوص برقراری آتش‌بس است. این روزنامه نوشته است که در این جلسه همه وزیران به جز سه وزیر از حزب راستگرای دینی «قدرت یهود» به این تصمیم رأی مثبت دادند. این روزنامه

حملات جدید آمریکا به دو نقطه در عراق

راه دو نقطه در عراق انجام دادند. فرماندهی مرکزی آمریکا (کنترام) اعلام کرد که نیروهای آمریکایی «حملات جداگانه و دقیقی را به دو تأسیسات در عراق انجام دادند. این فرماندهی در توجیه این اقدام افزود: این حملات باسختی مستقیم به حملاتی بود که نیروهای آمریکایی و ائتلاف را در عراق و سوریه هدف قرار دادند. این حملات یک روز پس از حمله هوایی قبلی ایالات متحده در عراق انجام می‌شود. خبرگزاری شفق نیوز به نقل از یک مقام امنیتی عراقی روز سه‌شنبه نوشت، یک پهپاد ناشناس خودرو وابسته به گردان‌های حزب الله را در نزدیکی منطقه «بو غریب» واقع در نزدیکی بغداد هدف قرار داد. عصر دوشنبه نیز مقامات آمریکایی گفتند که یک هواپیمای نظامی آمریکایی به حمله به نیروهای آمریکایی و دیگر نیروهای ائتلاف در پایگاه هوایی عین الاسد در عراق پاسخ داده است.

به گفته فرماندهی مرکزی آمریکا، نیروهای ارتش این کشور حملات جدیدی

شلیک موفق ماهواره نظامی کره شمالی به فضا

موفقیت صورت گرفته؛ در این میان خبرگزاری یونپا هم گزارش کرد، ستول بخشی از توافق نظامی دو کره را در پی برتاب این ماهواره نظامی از سوی کره شمالی تعلیق کرده است. به گزارش خبرگزاری فرانس ۲۴، کیم جونگ اون رهبری کره شمالی شاهد این برتاب ماهواره‌ای بود و به دانشمندان و تکنسین‌ها تیریک گفت. خبرگزاری رسمی کره شمالی نیز گزارش کرد که این ماهواره به نام مایلیک-یانگ-۱ در مدار قرار گرفت. در این میان، پیشنهاده ستول برای تعلیق بخشی از توافق نظامی بین دو کره که در سال ۲۰۱۸ امضا شده بود، امروز در جریان نشست فوق‌العاده کابینه کره جنوبی تصویب شد. بر این اساس، ستول بند سه ماده یک توافقنامه را به حالت تعلیق در آورده و به کره جنوبی اجازه می‌دهد فوراً فعالیت‌های شناسایی و نظارتی در اطراف مرز با کره شمالی را از سر بگیرد.

کره شمالی دیروز (چهارشنبه) اعلام کرد که برتاب ماهواره نظامی اش با